

Metamorfosen

Op een koude maar zonovergoten winterdag dwalen we in hartje hoofdstad al uren door de dieren-tuin. We komen bij de kooi van de helmkasuaris. Een juveniel en zijn ouder scharrelen er rond, pikken hier en daar een wurmpje op, beide kijken niet al te vrolijk uit de ogen. Ik stel me voor dat ze net een gesprekje achter de rug hebben. "Papa, ik wil hier weg, het is hier koud, ik wil nu naar dat warme land vliegen waar wij vandaan komen en waar wij thuis horen.". Waarop vader vertelt dat ze niet naar dat verre land Nieuw-Guinea toe kunnen doordat ze in een kooi zitten. En als ze niet in een kooi waren, dat geen verschil zou maken omdat ze niet kunnen vliegen. "Mijn jong, wij zijn niet voor vliegen in de wieg gelegd. Dat wij, hoewel wij vogels zijn, niet kunnen vliegen geeft helemaal niks hoor, wij zijn namelijk heel goed in rennen en zwemmen, dat vliegen hebben wij helmkasuarissen totaal niet nodig. Vliegen is voor sukkels en dromers. Komaan, eet nog wat." Einde conversatie, einde kwaliteitskwartiertje van deze dag.

Vader helmkasuaris is met zijn woorden verstandiger dan destijds Daedalus, die toeliet dat zijn zoon Icarus knutselde met vogelveren en bijenwas en vervolgens op weg naar de zon te pletter viel. Wij mensen raken al eeuwen niet uitgedroomd over zelf gevleugeld opstijgen en ons zo verheffen boven alles en iedereen. Wij mensen raken al eeuwen niet uitgedroomd over zelf gevleugeld opstijgen en ons zo verheffen boven alles en iedereen. Niet lang geleden nog bekeken miljoenen mensen het filmpje op internet over de Nederlander Jarno Smeets, die als eerste mens een stukje had weten te vliegen, met zelfvervaardigde vleugels. Net echt, maar de opname bleek een nep-pertje.

Een radicalere stap voor wie zelf wil vliegen, is een heuse gedaantewis-

seling ondergaan van ongeveugeld tot gevleugeld wezen (waar in onze kringen rupsen alles van af weten). Metamorfateur bij uitstek is Ovidius, die in zijn 'Metamorfosen' zijn eigen schepping bij elkaar bedacht. Bij hem veranderen ster-velingen, goden en godinnen in van alles en nog wat: laurierbomen,

herten, een simpele koe en de mooiste meiden worden omgeturnd in harpijen. Wijlen tekenaar Peter Vos heeft zich hierdoor laten inspireren. Over zijn werk zag een tentoonstelling het licht, samen met een boek, ook Metamorfosen geheten. Vos tekende graag en feilloos mensen en vogels, en zet de een ogenschijnlijk moeiteloos om in de ander. In korte reeksen gaan mensen en goden over in eksters, parelhoenders, ooievaars, ransuilen, harpijen ook en - als een soort bijna-vogels - vleermuizen. Vlinders komen op geen van zijn tekeningen voor, wel is welgeteld één (leeg) vlindernetje te ontdekken. Wat vooral opvalt is dat de gelaatsuitdrukking van de gemetamorfoseerde wezens nooit opgewekt is,

maar eerder gepijnigd, verwrongen zelfs. De nieuwe creaturen lijken met hun status niet verlost, niet vrij. Alsof de tekenaar ons wil waarschuwen: blijf vooral jezelf!

In de tropische bossen van Nieuw-Guinea vliegen, hoog boven de hoofden van helmkasuaris-

sen, bijzonder grote dagvlinders rond, de birdwing butterfly ofwel vogelvleugelvinders. Met weinig bescheiden namen, zoals *Ornithoptera goliath*. Ik ben daar nooit geweest maar het moet indrukwekkend zijn daar in de wouden rond te banjeren. Desnoods met het vlindernet Léég. Waarom doe ik dat eigenlijk niet? Gewoon een ticket kopen, mijn spullen bij elkaar harken en in een grote blauwwitte vogel die kant op vliegen? Een droom omzetten in een daad!

Terwijl ik verder fantaseer klinkt er een stemmetje naast me, dat mij weer met beide benen op de grond zet. Ik pak mijn eigen jong bij de hand." Ja lieve kind, het is welletjes geweest. Kom, we gaan. Naar huis." ●

Tekst: René Marcelis
Tekening:
Peter Wetzels